

Sygn. akt IV CSK 667/18

POSTANOWIENIE

Dnia 11 września 2019 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Roman Trzaskowski

w sprawie z wniosku S. P.
przy uczestnictwie B. P.
o zniesienie współwłasności,
na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej
w dniu 11 września 2019 r.,
na skutek skargi kasacyjnej uczestniczki postępowania
od postanowienia Sądu Okręgowego w G.
z dnia 13 czerwca 2018 r., sygn. akt III Ca (...),

**odrzuca skargę kasacyjną i ustala, że każdy uczestnik ponosi
koszty postępowania kasacyjnego związane ze swym udziałem
w sprawie.**

UZASADNIENIE

Postanowieniem z dnia 7 listopada 2017 r. Sąd Rejonowy w G. ustalił, że przedmiotem współwłasności wnioskodawcy S. P. i uczestniczki B. P. jest bliżej oznaczony lokal mieszkalny, stanowiący odrębną nieruchomość, dla którego Sąd Rejonowy w G. prowadzi księgę wieczystą nr (...) (dalej – „Nieruchomość”) o wartości 594.105,00 zł, obciążony hipoteką, stanowiącą zabezpieczenie kredytu mieszkaniowego, którego wysokość pozostała do spłaty wynosi 54.857,34 EUR, co stanowi równowartość 232.578,66 zł (pkt 1); ustalił, iż udziały wnioskodawcy i uczestniczki w przedmiocie współwłasności Nieruchomości są równe i wynoszą po

½ (pkt 2); dokonał zniesienia współwłasności Nieruchomości w ten sposób, że przyznał ją na wyłączną własność wnioskodawcy (pkt 3); ustalił, iż wnioskodawca poniósł nakłady na Nieruchomość w wysokości 11.771,88 Euro, co stanowi wartość 49.909,23 zł (pkt 4); ustalił, iż uczestniczka poniosła nakłady na Nieruchomość w wysokości 1.688,48 zł (pkt 5); zasądził od wnioskodawcy na rzecz uczestniczki kwotę 156.562,80 zł z tytułu spłaty jej udziału we współwłasności Nieruchomości oraz rozliczenia nakładów poniesionych przez strony, płatną w 3, bliżej oznaczonych ratach (pkt 6); oddalił wnioski stron w pozostałym zakresie (pkt 7).

Postanowieniem z dnia 13 czerwca 2018 r. Sąd Okręgowy w G., na skutek apelacji wnioskodawcy, zmienił zaskarżone postanowienie w ten sposób, że: w punkcie 1 ustalił, iż przedmiotem współwłasności wnioskodawcy i uczestniczki jest Nieruchomość o wartości 594.105 zł, obciążona hipoteką stanowiącą zabezpieczenie kredytu mieszkaniowego, którego wysokość pozostała do spłaty wynosi 60.265,09 Euro, co stanowi równowartość 258.055,12 zł; w punkcie 4 ustalił, że wnioskodawca poniósł nakłady na Nieruchomość w wysokości 109.909,40 zł oraz 41.571,99 Euro, co stanowi równowartość 178.011,27 zł; w punkcie 6 zasądził od wnioskodawcy na rzecz uczestniczki kwotę 24.908,84 zł z tytułu spłaty jej udziału oraz rozliczenia nakładów poniesionych przez uczestników w terminie do 12 sierpnia 2018 r. wraz z odsetkami ustawowymi w razie opóźnienia; oddalił apelację w pozostałym zakresie.

Jako wartość przedmiotu zaskarżenia uczestniczka wskazała w skardze kasacyjnej kwotę 594.105 zł.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Od postanowień sądu drugiej instancji wydawanych w sprawie o zniesienie współwłasności albo w sprawie o dział spadku (por. art. 688 k.p.c.) rozstrzygających spory przewidziane w art. 618 § 1 k.p.c. skarga kasacyjna nie przysługuje, jeżeli wartość przedmiotu zaskarżenia jest niższa niż kwota określona w art. 519¹ § 4 pkt 4 k.p.c. (150.000 zł). Przesłanka ta dotyczy również rozpatrywanych w postępowaniu o zniesienie współwłasności (dział spadku) sporów o roszczenia współwłaścicieli z tytułu posiadania rzeczy (por. np. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 26 kwietnia 2001 r., II CZ 13/01, OSNC 2001, Nr 12, poz. 181, z dnia 14 stycznia 2010 r., IV CZ 112/09, nie publ., z dnia

28 stycznia 2016 r., III CZ 62/15, nie publ., z dnia 14 października 2016 r., IV CSK 135/16, nie publ., z dnia 29 listopada 2016 r., I CZ 88/16, nie publ., z dnia 7 marca 2018 r., I CSK 670/17, nie publ., z dnia 28 lutego 2019 r., II CSK 458/18, nie publ.), do których zalicza się także roszczenie o rozliczenie nakładów na rzecz (por. uchwała Sądu Najwyższego z dnia 8 czerwca 1977 r., III CZP 40/77, OSNCP 1978, nr 2, poz. 24 oraz postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 9 września 1976 r., III CRN 83/76, OSPiKA 1977, z. 9, poz. 157, z dnia 16 grudnia 2011 r., V CSK 28/11, OSNC-ZD 2013, z. B, poz. 24 i z dnia 5 maja 2016 r., II CSK 552/15, nie publ.).

Zgodnie z utrwalonym orzecznictwem Sądu Najwyższego w sprawie o zniesienie współwłasności nieruchomości (dział spadku) wartością przedmiotu zaskarżenia jest wartość konkretnego interesu (roszczenia, żądania) skarżącego, którego środek odwoławczy dotyczy, a nie wartość całego przedmiotu działu ani wartość udziału skarżącego w dzielonym majątku (por. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 21 stycznia 2003 r., III CZ 153/02, OSNC 2004, Nr 4, poz. 60, z dnia 24 stycznia 2003 r. III CZ 147/02, nie publ., z dnia 30 maja 2007 r., IV CSK 120/07, "Izba Cywilna" 2008, nr 12, s. 52, z dnia 8 listopada 2012 r., II CSK 314/12, "Izba Cywilna" 2013, nr 12, s. 45, z dnia 14 kwietnia 2016 r. III CSK 39/16, nie publ., z dnia 14 października 2016 r., IV CSK 135/16, nie publ., z dnia 23 marca 2018 r., I CZ 33/18, nie publ., z dnia 20 kwietnia 2018 r., III CSK 353/17, nie publ., z dnia 22 czerwca 2018 r., II CZ 30/18, nie publ., z dnia 27 czerwca 2018 r., II CSK 127/18, nie publ., z dnia 7 września 2018 r., III CZ 28/18, nie publ., z dnia 12 października 2018 r., V CSK 184/18, nie publ., z dnia 5 grudnia 2018 r., IV CSK 234/18, nie publ., z dnia 20 grudnia 2018 r., II CSK 749/17, nie publ., z dnia 28 lutego 2019 r., II CSK 458/18, nie publ., z dnia 27 marca 2019 r., III CSK 255/18, nie publ.). Sąd Najwyższy nie jest związany wskazaną przez stronę wartością przedmiotu zaskarżenia i może dokonać jej sprawdzenia na podstawie akt sprawy, z pominięciem zasad określonych w art. 25 i 26 k.p.c. (por. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 6 czerwca 1997 r., II CKN 47/97, OSNC 1997, Nr 11, poz. 180, z dnia 18 marca 2015 r., III CSK 419/14, nie publ., z dnia 1 grudnia 2016 r., IV CSK 247/16, nie publ., z dnia 20 grudnia 2018 r., II CSK 749/17, nie publ., z dnia 22 lutego 2019 r., I CSK 436/18, nie publ.).

W niniejszej sprawie uczestniczka jednoznacznie ograniczyła zakres zaskarżenia do rozstrzygnięcia dotyczącego wysokości nakładów wnioskodawcy na rzecz wspólną i – w konsekwencji – wysokości należnej jej od wnioskodawcy spłaty. Nie kwestionowała zasady podziału ani sposobu obliczenia przez Sądy wartości nieruchomości. W tej sytuacji podaną w skardze kasacyjnej wartość przedmiotu zaskarżenia w wysokości 594.105 zł, należało sprawdzić i ograniczyć do wartości interesu, którego skarga ta dotyczy. Jest ona wyznaczona przez różnicę w wysokości nakładów dokonanych przez wnioskodawcę wynikającą z wyroku Sądu Rejonowego (49.909,23 zł), nie kwestionowaną przez uczestniczkę, oraz z wyroku Okręgowego (łącznie 287.920,67 zł), pomniejszoną o połowę ze względu na obciążenie jej obowiązkiem zwrotu połowy ich wartości, a więc wyrażającą się kwotą 119.005,72 zł (238.011,44 zł:2). Jest to zatem wartość niższa niż kwota określona w art. 519¹ § 4 pkt 4 k.p.c.

Z tych względów, na podstawie art. 398⁶ § 2 i 3 w związku z art. 13 § 2 i art. 519¹ § 1 i § 4 pkt 4 k.p.c. oraz – co kosztów - art. 520 § 1 w związku z art. 398²¹ i art. 391 § 1 w związku z art. 13 § 2 k.p.c., Sąd Najwyższy orzekł, jak w sentencji.

aj

l.n